

Februari 2009:*Wel of geen subsidies?*

Tot nu toe is alles vrijwilligerswerk en proberen we de kosten voor inloopdagen aan de absoluut democratische kant te houden om iedereen in de gelegenheid te stellen om mee te doen. Toch moeten we constateren dat verdere trainingen hier in het land of in Engeland duur zijn en niet voor iedereen financieel haalbaar. Dus wel subsidies: we dienen een dossier in voor trainingen, vertaalwerk, onder-titelingen, materiaal etc: *keep fingers crossed* voor de uitslag eind mei.

Februari 2009:*Scherpenheuvel-Zichem in actie*

Een artikel in 'Den Eik' met een uitnodiging voor een open avond over Transitie resulteert op die bewuste avond in een bij wijlen verhit gesprek over het 'wel of niet' van klimaatverandering, maar ook in de uitbreiding van het initiatiefgroepje tot een kleine stuurgroep van zes mensen. Op het programma voor later staat een heuse fietsspeurtocht voor volwassenen en kinderen om zoveel mogelijk reeds bestaande Transitie-elementen in de gemeente te ontdekken en verzamelen.

Maart 2009:*Op weg naar Transitie-netwerk Vlaanderen*

Tot hier toe wordt een groot deel van het algemeen ondersteunende en faciliterende werk gedaan tijdens bijna dagelijkse avondlijke overlegtelefoons door een paar enthousiastelingen: heel efficiënt, zodat het lekker vooruit gaat. Maar intussen is er ook een flinke beweging in de lokale initiatieven ontstaan, gedreven mensen die natuurlijk mee willen dromen en werken en beslissen over het reilen en zeilen van hun eigen Transitie-beweging. Dus organiseren we een 'nationaal' Wereldcafé met professionele begeleiding om in onze harten en zielen te kijken hoe ons aller talenten tot hun recht kunnen komen, en in welke vorm ieders stem kan mee-

beslissen over de toekomst van de Vlaamse Transitie-beweging en het tegelijkertijd toch nog een werkbaar geheel blijft: voorwaar een uitdaging die kan tellen!

Maart 2009:*Derde inlooptweedaagse in kasteel Nieuwenhoven (Sint Truiden)*

Ook hier weer een grote groep enthousiastelingen die naar het mooie Haspengouw is afgezakt om zich te laten informeren en inspireren door Transitie-mensen en Transitie-ideeën. Taco laat ons proeven van permacultuur op het prachtige permacultuurdomein van het kasteel, waar op dat moment ook juist een nieuwe jaaropleiding permacultuur begint.

Nieuwe groepen gaan van start: Tervuren, Maldegem, Stekene, Putte..., anderen sluiten zich aan bij reeds bestaande groepen in hun eigen gemeenschap. Ook de kasteelgemeenschap zelf, die al zozeer met transformatie bezig is, slaat het Transitie-pad in.

Wordt dagelijks door velen vervolgd...

... want dit is ongetwijfeld maar een deel van het verhaal van de Vlaamse Transitie-steden en -dorpen, het deel waar wij weet van hebben, want ondertussen waait de Transitiewind op meer plaatsen dan we hadden durven dromen: te veel om op te noemen...

Als iemand je zou vragen waar de energie vandaan komt als je eenmaal met het Transitie-idee vertrokken bent, zeg dan maar dat wij het ook niet weten. Maar zij is er als je haar nodig hebt.

Jeanneke en Rudy

maart 2009

www.transitie.beinfo@transitie.be

Transition Towns in Nederland

Het begin

In de loop van 2008 begon de term 'Transition Towns' ook in Nederland rond te zoemen. Het idee kwam mee met mensen die in Totnes waren geweest of in Ecovillage Findhorn (Schotland); anderen ontdekten het fenomeen tijdens klimaatactiekampen. Stichting Peak Oil Nederland nam in september 2008 het initiatief voor een eerste brainstormbijeenkomst over de vraag of het Transition Towns-concept ook interessant zou kunnen zijn voor Nederland. Bij dit overleg waren vertegenwoordigers aanwezig van Peak Oil Nederland, GroenFront, Omslag Werkplaats voor Duurzame Ontwikkeling, de Permacultuurschool Nederland, Stichting Permacultuur, projectgroep Vóór de Verandering, Stichting Aarde, Gezonde Gronden (Den Haag), Uitgeverij Jan van Arkel en Stichting Kleureneconomie. Ook werden enkele mensen uitgenodigd die al met prille TT-initiatieven bezig waren in Amsterdam, Deventer en Groningen. Het enthousiasme en de daadkracht tijdens dit overleg bleken zo groot, dat de 'of' vraag overbodig bleek.

Het was duidelijk: Transition Towns had zich al uitgezaaid en bleek ook in Nederland aan het ontkiemen. Omdat er mensen met zoveel verschillende talenten rond de tafel zaten, werd besloten de groep in eerste instantie niet veel groter te maken. Al tijdens de eerste bijeenkomst ontstond op vrij organische wijze een onderlinge taakverdeling. Door deze groep van doeners is in korte tijd enorm veel werk verzet.

Er werd een website opgezet (www.transitiontowns.nl) en een redactiecollectief ging aan de slag om die te vullen met Nederlandstalige basisinformatie over het TT-concept. Er werd een algemene folder geschreven, die als *download*baar bestand op de website werd geplaatst. Vervolgens werden pagina's toegevoegd met inspirerende voorbeelden uit de Nederlandse praktijk, een overzicht van informatieve en inspirerende films, suggesties voor bruikbare werk- en spelvormen. En er kwam een actuele nieuwsrubriek. Niet lang daarna kwamen ook lokale TT-groepen met eigen websites, al dan niet gelinkt aan de structuur van de landelijke site.

Mensen in Groningen bleken al contacten te hebben met de initiatiefgroep van Transitienetwerk Vlaanderen. Zo ontstond de samenwerking om de *Basishandleiding Transition Towns* (de 'primer') te vertalen, het kleine boekje dat de vraag beantwoordt: Hoe word je een transitie stad, -dorp, -streek, -gemeenschap, of zelfs -eiland? Ook deze vertaling kwam via de website beschikbaar en verscheen gedrukt in boekvorm bij Uitgeverij Jan van Arkel (zie www.hitte.nu).

De eerste initiatieven in Nederland

Overal doken spontane initiatieven op. Er verschenen artikelen in de media, waarop weer nieuwe mensen reageerden. In Deventer, Groningen, Amsterdam en Den Haag werd begonnen met film- en discussiebijeenkomsten. De initiatiefgroep in Deventer liep het

hardst van stapel: het 'keukentafel-initiatief' van zes mensen breidde zich snel uit (zie kader).

In Groningen startten twee mensen aarzelend met een eerste filmavond; enigszins overrompeld zagen ze zich geconfronteerd met een zaal vol enthousias-telingen. In de nagesprekken bleek dat veel mensen méér wilden. Dus kwamen er meer filmavonden, gezamenlijke maaltijden, een Wereldcafé en andere verdiepingsbijeenkomsten. En gelukkig kwamen er ook meer mensen die actief wilden worden in de kern-groep. Sommige bleken het leuk te vinden om gastles-sen te geven op scholen. Er kwam een lokale nieuws-brief en al na een paar maanden werden de eerste thema-werkgroepen opgezet. Vervolgens kwam er een aparte groep voor Groningen-Noord.

Op een braakliggend stuk grond in de Amsterdamse Pijp legden krakers en sympathisanten van Groen-Front een buurtmoestuin aan (SWOMP4). Ze begon-nen met het organiseren van een Transition Tea voor de buurt, in combinatie met meewerken in de buurt-tuin en voorlichting over permacultuur en Transition Towns. Elders in de stad werden film- en discussiebij-eenkomsten georganiseerd onder de prikkelende noemer 'Kan Amsterdam zonder olie?' De ideeën voor het opzetten van een Mokumse voedselcoöperatie en een door de lokale gemeenschap gedragen ecologi-sche boerderij (Pergola) krijgen steeds meer vorm. In een andere wijk ontstond het initiatief om een

TT-Groningen

groenstrook te veranderen in een buurtmoestuin. De buurt reageerde enthousiast. Een tuinder bood aan om moestuincursussen te organiseren in het gebouw van de naastgelegen speeltuin.

Het Haagse centrum Gezonde Gronden was al eerder gestart met een frequent film- en lezingen-programma, soms afgewisseld met een biologische maaltijd met streekproducten. Aansluitend bij al lopende initiatieven rond lokaal voedsel en gezond-heid, begon hier een jaarcursus 'permacultuur in de stad'. Deze zat in *no time* vol. De wachtlijst bevatte voldoende mensen voor een extra cursus en die kwam er ook.

Ook voor de Permacultuurschool Nederland braken drukke tijden aan: de ene cursus na de andere werd opgestart, wat voor enkele cursisten de aanleiding was tot het maken van een voorlichtingsfilm over de groeiende permacultuurpraktijk in Nederland. De film ging in april 2009 in première en wordt inmid-dels veel gebruikt bij voorlichting over Transition Towns. De principes van permacultuur- zorg voor mensen, zorg voor de aarde en delen van de overvloed zijn immers een rode draad binnen het TT-model.

De beweging groeit

Door de gewekte belangstelling, mede door enkele artikelen in het tijdschrift ZOZ van Omslag, ontstond er behoefte aan introductiebijeenkomsten over het Transition Towns concept. In november 2008 belegde Omslag een eerste landelijke bijeenkomst in Eindhoven. De dag was binnen twee weken volgeboekt. Er kwamen nog drie van zulke dagen. Ook die zaten telkens overvol met mensen van allerlei leeftijden en met zeer uiteenlopende maatschappelijke achtergronden en interesses. Tijdens deze Aanloopdagen verzorgde Paul Hendriksen, mede initiator van Transition Town Deventer, het inhoudelijke programma. (Zie voor verslagen en foto's www.omslag.nl.)

TT-Groningen

De kernthema's van Transition Towns – piekolie en klimaatverandering als drijfveren tot een brede culturele omslag – bleken breed aan te spreken. Evenals het appèl dat wordt gedaan op ieders eigen kracht en creativiteit om in de eigen omgeving te werken aan het zoeken en uitwerken van oplossingen. Telkens weer blijkt er een enorme wil en moti-vatie om zelf aan de slag te gaan om die veranderingen van onderaf aan te zwengelen. Elke bijeenkomst leverde naast veel herkenning ook een stroom van ideeën op waarmee mensen zelf aan de slag zouden willen. En dat gebeurde ook. Aan het eind van elke Aanloopdag konden weer flink wat nieuwe namen aan de lijst van lokale contactpersonen worden toe-gevoegd. Binnen de tijdspanne van amper een half jaar waren er al lokale contactpersonen en actieve groepen in minstens veertig grote en kleine plaat-sen, verspreid over alle twaalf provincies. Met De-venter en Groningen als koplopers: de eerste Tran-sition Towns in Nederland!

Zo groeit er geleidelijk een heel netwerk van mensen en groepen, die elk op hun eigen manier aan de slag gaan om medestanders te vinden voor het veranderen van hun dorp, wijk of stad in een Transition Town. De Aktie Agenda biedt een over-zicht van de activiteiten die overal in het land wor-den georganiseerd: www.aktieagenda.nl.

De oogst aan memobriefjes van een TT-avond in Deventer

De eerste maanden van 2009 waren in menig op-zicht hectisch. De initiatiefgroepen in Deventer, Gro-ningen en Den Haag draaiden op volle toeren en er kwamen steeds meer actieve groepen bij: Den Hel-der, Tiel, Nijmegen. Reek/Grave, Enschede, Zwolle. Het werd tijd voor Nederland om een officiële 'national hub' te worden in het internationale netwerk. Dat bleek nog niet zo eenvoudig, omdat het kleine kantoor in 'Totnes' werkelijk wordt overspoeld met vragen en initiatieven vanuit de hele wereld. Ook in-ternationaal breidt het netwerk fors uit, met initia-tieven tot in Chili, Japan en de Verenigde Staten.

Door de landelijke initiatiefgroep werd intussen ook de oprichting van Stichting Transition Towns Nederland voorbereid. Er werd nagedacht over een onderlinge informatie en organisatiestructuur die recht doet aan de beginselen van het TT-concept. En daarvoor werden open beleidsdagen georgani-seerd waaraan alle lokaal actieve mensen konden deelnemen.

Door de sterk toenemende lokale activiteit ontstond ook behoefte aan vormen van onderlinge uit-wisseling. Ook daarbij werd zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de al ontwikkelde structuren binnen het internationale TT-netwerk. Er wordt veel gewerkt met 'open source' en vrij beschikba-re materialen; daarnaast zijn er discussiegroepen,

TT-Deventer & omstreken: het ontstaan van een lokale praktijk

door Paul Hendriksen,
mede initiator TT-Deventer en TT-Nederland

Het bijzondere van het Transition Town-concept is, dat geen enkel lokaal initiatief hetzelfde is. Transition Towns zijn gemodelleerd naar wat er lokaal aan diversiteit en mogelijkheden beschikbaar is. Het nu volgende relaas over de eerste stappen van Deventer op het TT-pad is dan ook slechts voorbeeld van een, en niet de lokale praktijk.

In september 2008 kwamen in een huiskamer in Deventer zes mensen op uitnodiging van een van hen bij elkaar. Na een gezamenlijke maaltijd en het bekijken van de film *What a way to go – Life at the end of Empire* namen zij zich voor om in Deventer een van de eerste TT-initiatieven in Nederland te helpen ontstaan. Nog een aantal maaltijden en aansluitende vergaderingen later ontstond het plan om op tien verschillende lokaties in de stad en het landelijke gebied rond Deventer filmvertoningen te organiseren (documentaires over piekolie en de gevolgen daarvan), met als voorlopig slot een Open Space bijeenkomst over Deventer na de piekolie. Vrijwel direct was te merken dat het TT-concept veel mensen snel weet te inspireren. Een grafisch vormgever meldde zich om bij wijze van sponsoring een flyer, folder en affiche te ontwerpen ter aankondiging van het programma. Een ervaren ICT-specialist wierp zich op als webmaster. Diverse van de aangezochte lokaties voor de filmbijeenkomsten stelden hun faciliteiten gratis ter beschikking. De provincie Overijssel stelde een subsidiebedrag in het vooruitzicht waarmee alle lopende kosten zouden kunnen worden gedekt. De lokale media pikten het nieuws snel op en een paar maal wist het initiatief grote koppen in de krant te krijgen, naast een filmpje op de lokale TV dat al snel ook op YouTube was terug

te vinden. Naar aanleiding daarvan kwamen per email de eerste verzoeken binnen om meer informatie, en meldden mensen zich om mee te helpen met de organisatie. Een 'email-bommetje' onder de gecombineerde netwerken van de initiatiefgroepen deed de rest. TT-Deventer & omstreken kon een vliegende start maken.

Het werden uiteindelijk dertien bijeenkomsten, waarbij telkens een van drie piekolie-films werd vertoond. Drie hiervan vonden plaats op verzoek van (en in samenwerking met) mensen uit dorpen in de directe omgeving van Deventer. De lokaties waren heel divers: een (uitverkocht) filmhuis, het lokale milieucentrum, de gemeenschappelijke huiskamer van Centraal Wonen, culturele centra, een voormalige paardenstal op het terrein van een centrum voor lokale economie, een buurthuis, de deel van een boerderij, en een café-restaurant, een moskee en een kerkgebouw.

Rode draad binnen deze waaier aan verschillende omgevingen vormde het programma van de bijeenkomsten: kennismaking, filmvertoning en een uitgebreide nabespreking waarbij de deelnemers werden uitgenodigd om na afloop hun reacties, tips, ideeën en persoonlijke acties op memo briefjes te schrijven en die op een groot 'oogstbord' te plakken. De in totaal vele honderden memo-briefjes zijn op de website www.transitiontowndeventer.nl ondergebracht in een openbare inspiratie database. De bijeenkomsten trokken tussen de twintig en vijftig mensen per keer. Merendeels waren het telkens nieuwe gezichten uit de buurt waar de filmavond op dat moment werd gehouden. Juist die diversiteit maakte dat geen van de nabesprekingen een herhaling van zetten werd. Ieder had zijn eigen unieke inbreng; het gesprek nam telkens een andere wending.

Kennesmaken op een TT-avond in Deventer

De zestig mensen die vervolgens naar de Open-Space-dag toe kwamen, hebben samen gedurende een hele dag met ruim twintig workshops en brainstorm sessies de basis gelegd voor het 'landen' van het TT-initiatief in Deventer. Diverse project ideeën en werkgroepen zijn die dag ontstaan en zijn begonnen hun eigen leven te leiden. Ze beslaan een breed spectrum: van een eigen televisiekanaal (TT-TV) en een radioproject om in het kader van 'levende geschiedenis' de verhalen van ouderen over een energie-zuiniger verleden vast te leggen, tot de werkgroepen Eetbare Stad (eetbaar groen in straat en plantsoen) en Hart&Ziel (over de psychologie van verandering, consumptie-verslaving en de overgang naar energieslank leven), een maandelijks Transition Café als ontmoetingsplek en initiatieven als Project Zonnedak (decentraal opgewekte zonne-energie voor wijken en buurten) en De Biodiverseste Stad (biodiversiteit in de stedelijke omgeving terugbrengen door middel van onder meer geveltuinen en begroeide platte daken).

In een tijdsbestek van nog geen drie maanden zijn zo honderden mensen in de gemeente Deventer betrokken geraakt bij het Transition Town-initiatief. Ook van buiten Deventer kwamen mensen kijken bij de activiteiten en gingen geïnspireerd weer terug.

Het TT-virus verspreidde zich zo al snel naar Apeldoorn, Enschede, Epe, Voorst, Zutphen en Zwolle. Met het ontstaan van zelfstandige werkgroepen gaat TT-Deventer & omstreken nu een nieuwe fase in. De oorspronkelijke initiatiefgroep zal zich vooral toeleggen op het bij elkaar brengen van mensen met gedeelde interesses, het creëren van ontmoetingsplekken (op de website en elders) en het periodiek verzorgen van voorlichtingsbijeenkomsten van algemene aard. Er wordt daarbij niet verder dan een paar maanden vooruit gepland. Want het is en blijft de gemeenschap zelf die de richting en inhoud van TT-Deventer & omstreken uiteindelijk bepaalt.

Zie verder www.deventer.transitiontowns.nl

Uitwisselen tijdens een TT-avond in Deventer

mailinglijsten en elektronische nieuwsbrieven voor onderlinge uitwisseling. En er kwamen bijeenkomsten voor mensen die lokaal actief zijn: om elkaar persoonlijk te ontmoeten en ideeën uit te wisselen, en om ervaringen en vooral ook het plezier met elkaar te delen!

Transition Trainingen

Er komen steeds meer vragen: Waar vind ik medestanders in mijn eigen dorp of stad? Kun je zomaar een initiatief starten en hoe pak ik dat aan? Anderzijds komen er ook voorzichtige toenaderingen van organisaties die in Transition Towns een interessant vervolg van hun eigen campagnes zien. Dat vergt enig wederzijds begrip, want Transition Towns is geen concept dat door een bestaande organisatie kan worden ‘overgenomen’. Een organisatie met één onderwerp of thema kan geen Transition Town kan zijn.

Transition Towns gaat uit van – en doet een beroep op – het zelforganiserend vermogen van (groepen) mensen. Transition Towns zijn autonome basisinitiatieven, zonder centrale ‘sturing’. Er zijn geen voorschriften van wat per se moet. Wel zijn er uitgangspunten en criteria waaraan elk initiatief dat zich Transition Town wil noemen, moet voldoen. Die criteria gelden waar ook ter wereld. Daarop worden lokale initiatieven getoetst.

Ook de landelijke initiatiefgroep toetst zijn aanpak aan de internationale uitgangspunten en ziet voor zichzelf als belangrijkste taken: een basisstructuur opzetten, TT Nederland door de opstartfase heen loodsen, lokale groepen faciliteren en het bewaken van de kwaliteit van het TT-concept en de daaruit voortkomende initiatieven. Train de trainers is eveneens een zaak voor de landelijke initiatiefgroep, evenals het bijhouden van de lijst van beschikbare sprekers met hun onderwerpen.

Om lokale transitie-processen een zo groot mogelijke kans van slagen te geven, is het een ‘voor-

waarde’ dat minstens twee leden van een lokale initiatiefgroep een ‘Transition Training’ volgen. Inmiddels worden deze trainingen ook in Nederland aangeboden. Tijdens deze intensieve weken wordt het concept van Transition Towns in de breedte en in de diepte verkend: hoe werkt het, wat kun je er mee en hoe ontwikkelt het model zich? Hoe kom je tot een plaatselijk initiatief, hoe vorm je een groep en: zijn er al resultaten bereikt? Daarnaast is er veel tijd voor onderlinge uitwisseling tussen de deelnemers. Er zijn verschillende spelvormen, Open Spaces en werkgroepen rond gedeelde interesses (onder andere projectmatig werken en omgaan met de media). De training gaat in op alle aspecten – Hoofd, Hart en Handen – van het TT-model. Het twaalf stappenplan wordt uitgebreid besproken, evenals de mogelijkheden van permacultuur. De eerste trainingen werden verzorgd door TT-initiatiefnemers uit Deventer en Groningen en medewerkers van Omslag.

Verskillende mensen van lokale TT-groepen reisden naar Engeland om cursussen te volgen over de *ins* en *outs* van TT-concept. Die ervaringen waren belangrijk om het proces in Nederland ‘in het goede spoor’ te houden, maar ook om in Nederland op een verantwoorde manier voorlichting en cursussen te kunnen geven. Boordevol nieuwe informatie en inspiratie en met usb-sticks vol praktische werkvormen kwamen ze terug. Enkele mensen die een langere poos in Totnes hadden gewoond en meegewerkt binnen de Transition-beweging, kwamen terug naar Nederland om hun ervaringen en enthousiasme hier in te zetten.

In het traject naar een ‘echte’ Transition Town wordt – naast het volgen van Transition Training – ook sterk aangeraden dat een paar mensen uit iedere lokale groep zich verdiepen in de principes van permacultuur. Het volgen van trainingen biedt natuurlijk geen garantie voor succes; wel vergroot het de slagingskans van een initiatief. De ervaringen in

o.a. Deventer, Groningen en Den Haag laten zien hoeveel er in korte tijd kan ontstaan. Kijk eens rond op hun websites om een indruk te krijgen van hun aanpak en resultaten (www.transitiontowndeventer.nl, www.transitiontowngroningen.nl en www.denhaag.transitiontowns.nl).

Films

Binnen het internationale TT-netwerk blijken sommige films als belangrijke eye openers te werken. De film *The end of suburbia* is zeker aan te raden. Het was deze film die Transition Towns initiator Rob Hopkins aanzette om alternatieven te gaan ontwikkelen om de oliecrisis het hoofd te bieden. Andere belangrijke bewustmakingsfilms, die zich goed lenen voor bijeenkomsten met een nagesprek zijn: *A crude awakening*, *Escape from suburbia*, *An inconvenient truth* en *The age of stupid*. Bij vrijwel al deze films is een Nederlandse ondertiteling gemaakt (of in de maak). Een absolute, wereldwijde favoriet tijdens informatiebijeenkomsten is de film *Power of community - how Cuba survived peak oil*. Deze film gaat over het grote scala van duurzame ontwikkelingen dat in Cuba tot stand kwam nadat Rusland in 1990 de oliekraan naar dat land dichtdraaide. In het voorjaar van 2009 kwam nog een sterk inspirerende film in omloop: *A farm for the future* – over de succesvolle omschakeling van een ‘reguliere’ boerderij in Devon (GB) naar een *low-energy*-permacultuurboerderij.

Er zijn ook enkele zeer bruikbare Nederlands films. In april 2009 ging de documentaire *Permacultuur in Nederland* in première, en ook de documentaireserie *Here comes the sun* van VPRO’s Tegenlicht biedt voldoende stof tot discussie over het olieloze tijdperk én over een zonnige toekomst. Tijdens de derde internationale Transition Towns-conferentie, in mei 2009 in Londen, beleefde de eerste film over Transition Towns zijn première: *The Transition Movie*: dé film om mensen enthous-

siast te maken. Film- en boekentips zijn verzameld op de website van Transition Towns Nederland en Transitienetwerk Vlaanderen. Daar is ook te zien welke films voor uitleen beschikbaar zijn.

Een eigen dynamiek

Transition Towns brengen in Nederland niet alleen een heel nieuwe aanpak van maatschappelijk activisme teweeg. Er worden ook allerlei nieuwe bondgenootschappen gesloten. En bruggen gebouwd tussen mensen en organisaties die elkaar niet zo snel elders zouden tegenkomen. De Nederlandse ‘cultuur’ is in menig opzicht anders is dan die in Engeland, waar nog veel kleine stadjes (towns) zijn met een paar duizend inwoners, waar mensen over het algemeen veel meer grond en grotere tuinen tot hun beschikking hebben, waar de coöperatieve traditie nog veel meer aanwezig is, het lokale bestuur anders is geregeld, andere wetten en regels gelden, zoveel dingen ‘anders’ gaan dan hier. We kunnen, denken wij, over al deze (vermeende) verschillen heenstappen – althans we hoeven ons er niet door te laten weerhouden. Het TT-concept is immers geen blauwdruk – elke groep en elke stad zoekt zijn eigen weg binnen de gegeven situatie.

Ga er mee aan de slag!

Marta Resink
*werkzaam bij Omslag Werkplaats
voor Duurzame Ontwikkeling, Eindhoven
(www.omslag.nl)*

Zie voor Transition Towns Nederland
www.transitiontowns.nl